



Aquarel·la "Els Campos" de Joaquín Ureña. "Mirar Lleida" (Pagès Editors, 2004)

Camps **150** anys Elisis
de Lleida

LA PAERIA



Ajuntament de Lleida

Tres segles de Lleida en un jardí de tots

Lleida commemora el 150 aniversari d'un dels seus espais més identitaris i més estimats, els Camps Elisis, un parc que simbolitza l'esperit que capgirà la ciutat a mitjans del segle XIX. Va ser l'estendard de la modernitat urbana que Lleida va viure en aquell període, de la mà de l'alcalde Fuster.

Lleida era una capital que projectava l'enderroc de les muralles per fer realitat el seu eixample i que estrenava línia de ferrocarril així com l'enllumenat a gas.

El parc va esdevenir de seguida un fenomen social per la seva intensa vinculació amb la societat del moment. Ningú no se sentia exclòs en aquest espai de relació col·lectiva. Els Camps Elisis van ser passeig, auditori teatral i musical i recinte on els lleidatans i les lleidatanes practicaven una de les modes de finals del segle XIX, passejar en bicicleta.

El desaparegut teatre fou també un escenari de cultura impregnada del naixent catalanisme -seu dels Jocs Florals-, primigeni palau de congressos de Lleida i escenari d'innombrables mitings. Pels Camps Elisis van passar polítics de la talla de Salmerón, Lerroux, Cambó, Macià i Companys, qui va acompanyar Manuel Azaña en una multitudinària visita el 1932, amb l'alcalde Salustià Estadella.

Lleida ha viscut tres segles en els Camps Elisis. Un primer període, el segle XIX i el primer terç del XX, com a símbol de jardí romàntic. Va seguir la segona meitat del segle passat, marcada pel desenvolupament industrial, en què els Camps Elisis es potencien com a espai d'exposició i de Fira, amb el Palau de Vidre, obra de l'enginyer municipal Josep M. Cots. El tercer període, amb la darrera reforma feta el 2007, representa l'obertura definitiva del parc a la ciutat, símbol del segle XXI.

Després de 150 anys, els lleidatans i les lleidatanes estem més units que mai als nostres Camps Elisis. Els seus racons guarden records inesborrables de l'esfera més íntima i familiar de moltes generacions. Els Camps Elisis són tres segles de Lleida en un jardí de tots.

Àngel Ros i Domingo
Paer en cap



Dibuix de Marià Gomà i Pujades

Els Camps Elisis

Dissenyats per Àngel Carmona, creats entre 1860 i 1864 com un eixamplament de la ciutat al marge esquerre del Segre que dignifica el raval de Cappont. Cal atribuir la iniciativa del projecte als alcaldes Joan Mestre Tudela -propulsor del primer projecte-, Manuel Fuster Arnaldo -1859, autèntic artífex de la promoció i responsable de la construcció del passeig-, i Josep Sol Bertran -qui completà la fase inicial-; de tal manera que el 12 de maig de 1864 s'inaugurava el parc.

El recinte patí les riuades de 1866, 1907 i 1982, la desfeta de Guerra Civil en 1938; i inicià la represa amb la "1a Feria agrícola, ganadera e industrial" de 1946 i contínues variacions de l'entorn fins la darrera remodelació, executada el 2007.

Inicialment delimitats per una tanca, només eren accessibles des de la plaça Bores, però després de les reformes executades

a inicis del segle XXI desaparegué la tanca, mantenint-se només la porta que Lluís Domènech projectà en una clara remembrança classicista l'any 1946. La remodelació de 2007 és de Pilar Mallol - i ha suposat -amb l'enderrocament de tanques i amb l'ampliació cap al riu de nous espais de lleure- una considerable obertura del parc a la ciutat.

Els jardins es vertebraren al voltant de tres passeigs: el dels plataners -central, eix visual dels camps delimitat per dues fileres de plataners-, el de les magnòlies - aquests passeigs emmarquen quatre parterres -el de les Granotes, el de l'estàtua del Treball, el de Sant Jordi i el del Racó- decorats amb diverses fonts i escultures, on s'aixequen diversos edificis d'entreteniment i serveis per als molts ciutadans que freqüenten el parc, punt referencial i de trobada present a l'imaginari de la majoria de lleidatans.



Racones dels Camps Elisis

Caseta de Serveis. Bastida entre 1910 i 1915 segons un projecte de Francesc de P. Morera Gatell amb formes d'una petita caseta de bosc modernista. Passada la Guerra Civil va ser dedicada a l'Aquàrium durant dècades. Ara, és la seu del Club Infantil Banyetes **1**

Cafè-Teatre. Segons projecte de Joaquim Porqueres i Francesc de P. Morera Gatell, construcció acabada el 1926, d'atribució dubtosa, construcció de dues plantes que s'aixeca sobre una petita escalinata amb tanca i és coberta a dues aigües. L'accés s'efectua a través d'una pèrgola i un petit belvedere columnat **2**



Quiosc de Música: de datació i atribució confuses, podria tractar-se d'una obra amb alguna intervenció de Francesc de P. Morera Gatell. Edifici classicista de planta circular de vuit columnes dòriques amb plaques decoratives que acullen un instrument musical. Les columnes suporten un entaulament circular cobert per una cúpula rematada per un petit tambor i acompanyada per elements troncocònics **3**



Antic Teatre Municipal: bastit el 1902, respon a una iniciativa empresarial i fou encarregat a Celestí Capmany. L'edifici substituïa un anterior teatre circular situat en el mateix lloc -el Teatre d'estiu- enderrocant el 1901. Va passar a ésser de propietat municipal el 1918 i va continuar operatiu fins 1936. Posteriorment fou habilitat com a equipament esportiu local **4**



Palau de Vidre: projectat per l'enginyer Josep Maria Cots Massana seguint un encàrrec de l'alcalde Pons, fou bastit el 1965 per tal de proporcionar un espai firal cobert al recinte dels Camps Elisis. Es construí sobre un antic estany -projectat per Lluís Domènech el 1947, desaparegut arran d'aquesta intervenció **5**



Monument a l'alcalde Fuster: escultura de pedra realitzada per Miquel Blay el 1915 per homenatjar l'alcalde batlle Fuster, impulsor principal del projecte dels Camps Elisis. L'escultura ha estat restaurada el 2014 **6**

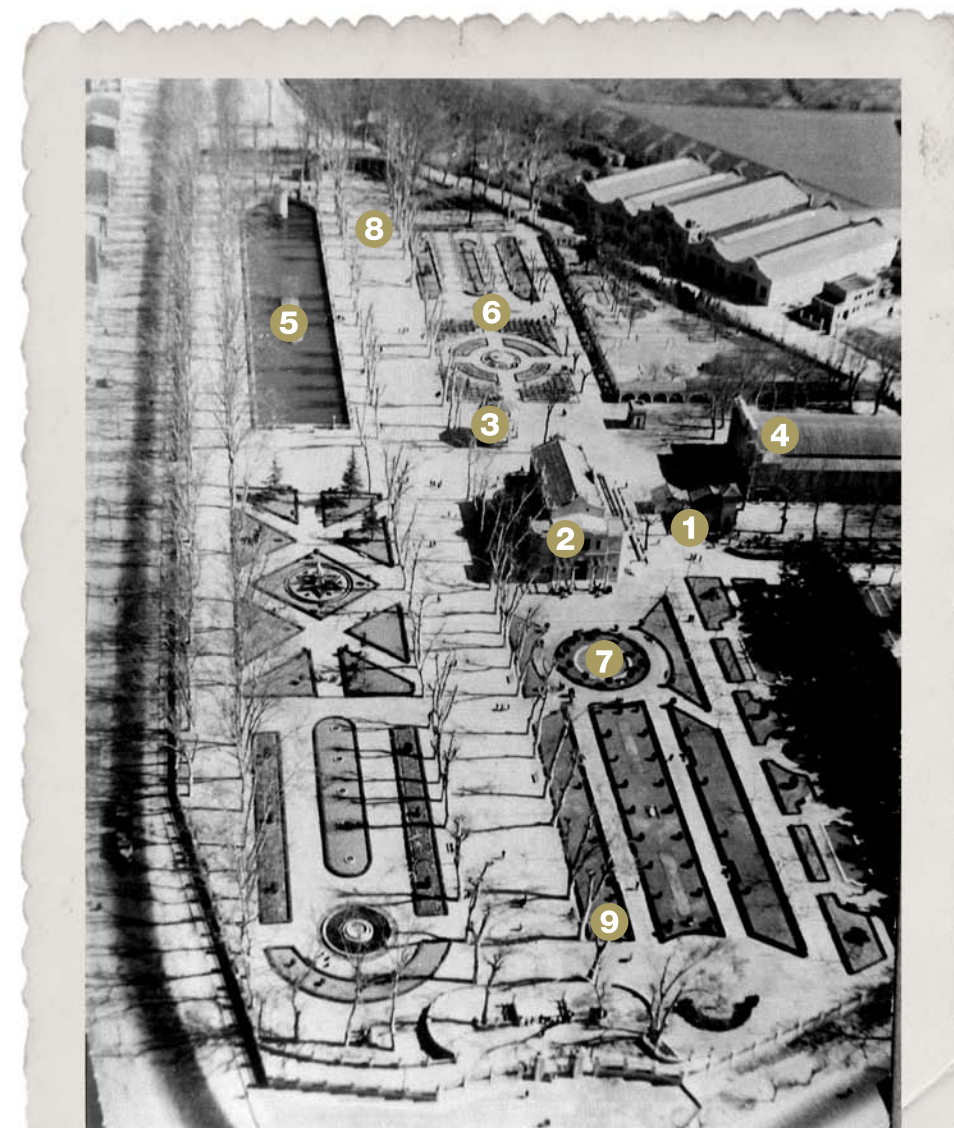


Font de les Granotes: construïda probablement en el marc de la recuperació dels Camps Elisis en temps de la postguerra, la font es troba davant del Cafè-Teatre i la seva aparença evoca els jardins vuitcentistes del romanticisme **7**



Font de la Petxina: situada a un extrem dels Camps Elisis, la font -d'autor desconegut- fou elaborada a les darreries del segle XVIII i instal·lada a la plaça d'Adriani per commemorar la reforma urbanística ideada per Carlos Farré d'Aunoy. Posteriorment fou traslladada als Camps **8**

Font del Nen i l'oca: instal·lada al nord de l'entrada dels Camps Elisis en 1946, actualment es troba al sud d'aquesta i orientada cap a l'interior dels jardins. L'autoria general de la font és desconeguda, per bé que l'escultura de bronze que la corona és de Ramon Cortijo **9**



A través del programa educatiu "Educació a l'Abast" de l'Ajuntament de Lleida, adreçat als centres educatius de la ciutat, hi trobareu les següents activitats relacionades amb els Camps Elisis:

ELS CAMPS ELISIS. Visita amb suport de material didàctic. Per als alumnes de Primària.

DESCOBRIM ELS CAMPS ELISIS. Itinerari lúdic (per als alumnes de cycle Infantil) i visita dinamitzada (per als alumnes de Primària i Secundària)

Més informació al telèfon 973.700.618
o al web educacio.paeria.cat



Camps **150** anys Elisis
de Lleida

www.paeria.cat/150anyscampselisis